

Der oprettes et center for ligebehandling af handicappede, der skal indsamle, initiere og formidle nødvendig information og ekspertise om handicappedes vilkår og virkninger af givne handicap og desuden være opmærksom på tilfælde, hvor der sker diskrimination af mennesker med handicap. Centret er allerede oprettet.

Folketinget skal årligt modtage en beretning om udviklingen på området.

Folketinget anmoder Folketingets Ombudsmand om at følge udviklingen i ligebehandlingen og eventuelt meddele påtale, hvis dette er muligt inden for ombudsmandsembedets kompetence.

I det omfang der allerede findes eller senere vedtages særlige regler om handicappede, herunder folkeretlige regler, som Danmark er bundet af, eller der opstår spørgsmål om anvendelse af alment gældende retsregler på netop handicapområdet, vil ombudsmandens indsats for at efterleve Folketingets anmodning ikke være noget nyt og ikke volde problemer.

Der opstår heller ingen vanskeligheder, så længe det drejer sig om at påse, at forvaltningen optræder med særlig hensynsfuldhed over for netop handicappede. Denne opgave er en selvfølgelig del af det, der i ombudsmandens praksis beskrives som »god forvaltningsskik«.

I vidt omfang er ligebehandlingen af handicappede imidlertid afhængig af ikkelovbundne bevillinger fra stat eller kommune. I det omfang dette er tilfældet, kan der opstå lignende problemer som dem, der melder sig, hvor ombudsmanden efter besøg på institutioner for indsatte, sindssyge m.v. henstiller bygningsændringer eller lignende.

Ombudsmanden må i sådanne tilfælde respektere, at det er Folketinget henholdsvis kommunalbestyrelserne, der har budgetmagten. Ombudsmandens henstillinger må derfor i sådanne situationer konkurrere med alle de andre krav, der stilles til de offentlige kasser. Følgen kan meget vel være, at effekten af ombudsmandens henstillinger bliver begrænset.

2°. Systematiske inspektioner af fængsler.

Den Europæiske Komité vedrørende forebyggelse af tortur og anden umenneskelig behandling eller straf (Torturkomiteen) har anbefalet, at mulighederne for, at afsoningsanstalterne i Danmark kan inspiceres af uafhængige organer, undersøges. Anbefalingen er i tråd med artikel 5 i de europæiske fængselsregler, hvorefter de indsatte rettigheder skal sikres ved hjælp af kontrol udført af et organ, der ikke hører til fængselsadministrationen.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har som følge deraf over for udvalget rejst spørgsmålet om, hvor-

vidt den inspektionsvirksomhed, som ombudsmandsinstitutionen allerede udøver, kan udvides således, at ombudsmanden foretager systematisk inspektion af samtlige kriminalforsorgens anstalter.

Ombudsmanden udøver allerede i vidt omfang kontrol med fængslerne, dels via inspektioner, dels ved behandling af enkeltsager.

Ved inspektioner i fængsler har ombudsmanden i første række undersøgt, om de ofte omfattende og detaljerede regler om de indsatte rettigheder efterleves i praksis. Derudover har ombudsmanden bedømt, om de rent fysiske rammer for de indsatte ophold har været acceptable ud fra mere almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

En udvidelse og systematisering af ombudsmandens inspektioner over for kriminalforsorgens anstalter vil således ligge i forlængelse af ombudsmandens hidtidige virksomhed.

Systematisk inspektion er imidlertid ressourcekrævende. Som det fremgår af de statistiske oplysninger, har antallet af inspektioner været svingende. Det hænger sammen med, at andre opgaver, især klagebehandlingen, i perioder har måttet prioriteres højere end inspektionerne.

Forudsætningen for, at ombudsmandsinstitutionen kan udføre systematisk inspektionsvirksomhed over for kriminalforsorgens anstalter, er derfor, at der tilføres institutionen så mange yderligere ressourcer, at de øvrige opgaver kan udføres på forsvarlig måde.

Som følge af intensiveringen af ombudsmandens inspektion af fængsler foreslås retsplejelovens § 779 om det tilsyn, som medlemmer af Københavns Borgerrepræsentation og amtsrådene fører med arresthusene, ophævet.

3°. Realiseringen af disse nye opgaver.

Realiseringen af disse nye opgaver vedrørende handicappede og fængsler er ikke særligt fremhævet i lovforslaget. De er omfattet af lovforslagets § 18 om inspektioner.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser.

a) Ressourcebehov.

En række af de foreslåede lovændringer må forventes ikke at få nævneværdige konsekvenser for ombudsmandsinstitutionens personalebehov. Det gælder bl.a. præciseringen af ombudsmandens kompetence over for domstolslignende nævn og over for den private sektor.

Tre af de foreslåede ændringer må forventes at få følger virkninger for omfanget af arbejdsopgaverne og for institutionens indretning. Det gælder forslagene